

(१८६४-१९१७)
श्री. गो. ना. अक्षीकर

जनरल एज्युकेशन इन्स्टिट्यूट

दादर, मुंबई - ४०० ०२८

अभ्यासक्रम पत्रिका

वार्षिक नियोजन

इयत्ता

४ थी

विषय : मराठी

- जून** :- वर्गपूर्व तयारी उजळणी
- जुलै** :- १) धरतीची आम्ही लेकरं (कविता) २) बोलणारी नदी
३) आम्हांलाही मोबाईल हवाय?, आम्ही संवाद करतो
५) मला शिकायचंय !, आम्ही कथा लिहितो - १
निबंध - दुष्काळाचे संकट
- ऑगस्ट** :- ४) या भारतात (कविता), ६) मायेची पाखर
७) धूळ पेरणी (कविता), निबंध - मोबाईल शाप की
वरदान
- सप्टेंबर** :- ८) गुणग्राहक राजा, आम्ही आमचे अनुभव लिहितो.
९) ईदगाह, आम्ही सहलीला जातो.
१०) धाडसी हाली (मुलाखत), निबंध-अनुभव लेखन
- ऑक्टोबर** :- ११) नाखवादादा नाखवादादा(कविता), आम्ही खेळ
खेळतो १२) वाटाड्या
- नोव्हेंबर** :- १३) चवदार तळ्याचे पाणी (कविता) १४) मिठाचा
शोध, निमंत्रण पत्रिका, निबंध-दिवाळी
- डिसेंबर** :- १५) आनंदाचं झाड, १६) झुळूक मी व्हावे(कविता)
१७) म्हणींच्या गमती, आम्ही कथा लिहितो - २,
आम्ही लेखन करतो, निबंध - उताऱ्यावरील प्रश्न
- जानेवारी** :- १८) जननायक बिरसा मुंडा, १९) हे कोण गे आई ?
(कविता) आम्ही सूचना फलक वाचतो, २०) कोलाज,
निबंध - कवितेवरील प्रश्न

- फेब्रुवारी** :- २१) आभाळ माया - (कविता), आम्ही चित्रवर्णन करतो
२२) होय, मी सुद्धा !, २३) मन्हा खान्देस्नी माटी
(कविता) आमचे गाव (नकाशा), आम्ही असेही बोलतो,
निबंध - सहल
- मार्च** :- २४) थोर हुतात्मे, २५) संतवाणी, निबंध-माझा
आवडता संत

विषय - गणित

- जून** :- वर्ग पूर्व तयारी
- जुलै** :- भौमितिक आकार, (कोन, वर्तुळ, वर्तुळाचे घटक) चार
अंकी संख्या व संख्यांची समज, आंतरराष्ट्रीय संख्याचिन्हे
क्रमसंबंध, विस्तारित रूप व स्थानिक किंमत(चार अंकी
संख्या)
- ऑगस्ट** :- पाच अंकी संख्या व संख्याची समज: क्रमसंबंध,
विस्तारित रूप, स्थानिक किंमत, सम व विषम संख्या
- सप्टेंबर** :- बेरीज, वजाबाकी, गुणाकार, भागाकार, शाब्दिक
उदाहरणे
- ऑक्टोबर** :- मापन: नाणी व नोटा, कालमापन, शाब्दिक उदाहरणे
- नोव्हेंबर** :- सराव समृद्धी, संकलित मूल्यमापन, अतिरिक्त पूरक
मार्गदर्शन
- डिसेंबर** :- परिमिती, क्षेत्रफळ, नेटस्च्या मदतीने त्रिमितीय आकार
तयार करणे.
- जानेवारी** :- गुणाकार, भागाकार, अपूर्णांक
- फेब्रुवारी** :- मापन : लांबी, वजन, आकारमान व धारकता
- मार्च** :- माहितीचे व्यवस्थापन, (चित्रालेख) आकृतीबंध : संख्या
मालिका, भौमितिक आकार

एप्रिल :- सराव समुद्धी, संकलित मूल्यमापन व अतिरिक्त पूरक मार्गदर्शन

Subject - Mathematics

- June** :- Revision Table 2 to 10
- July** :- Part One - 1) Geometrical Figures, Table 11 to 13
- August** :- 2) Number Work, 3) Addition, Table 14 to 16
- Sept.** :- 4) Subtraction, 5) Multiplication : Part 1, Table 17 to 19
- Oct.** :- 6) Division : Part 1, 7) Coins and Notes
8) Measuring Time, Table - 20
- Nov.** :- 9) Word Problems: Addition and Subtraction, Table - 21 and 22
- Dec.** :- 10) Fractions, 11) Measurement, Table - 23 and 24
- Jun.** :- 12) Perimeter and Area, 13) Multiplication : Part 2 Table - 25 and 26
- Feb.** :- 14) Division : Part 2, 15) Pictographs, Table - 27 to 28
- March** :- 16) Patterns, Revision, Table 29 to 30

Subject - Environmental Studies - Part I

- June** :- 1) The life cycle of Animals
- July** :- 2) The Inter-relationships between living things
3) Storage of Water, 13) Directions and maps
14) Maps and Symbols
- August** :- 4) Water safe for Drinking 15) My District, My State, 16) Day and Night

Sept.	:- 5) Water for Every Household, 17) My Upbringing
Oct.	:- 6) Variety in Food, 18) Changes in the Family and Neighbourhood
Nov.	:- 7) Food and Nutrition, 19) My Delightful School
Dec.	:- 8) The Value of Food, 9) Air, 20) I'll be responsible and sensitive
Jan.	:- 10) Clothes, 21) Management of Community Life 22) Transport and Communication
Feb.	:- 11) A Look inside the Body, 23) Natural Disasters
March	:- 12) Home Remedies for Simple Illnesses 24) Are we endangering our environment?

विषय – परिसर अभ्यास – १

जून	:- १) प्राण्यांचा जीवनक्रम
जुलै	:- २) सजीवांचे परस्परांशी नाते, ३) साठवण पाण्याची भूगोल – १३) दिशा व नकाशा, १४) नकाशा आणि खुणा
ऑगस्ट	:- ४) पिण्याचे पाणी भूगोल – १५) माझा जिल्हा माझे राज्य, १६) दिवस व रात्र
सप्टेंबर	:- ५) घरोघरी पाणी भूगोल – १७) माझी जडणघडण
ऑक्टोबर	:- ६) अन्नातील विविधता, भूगोल – १८) कुटुंब आणि शेजारत होत असलेले बदल
नोव्हेंबर	:- ७) आहाराची पौष्टिकता, भूगोल – १९) माझी आनंददायी शाळा
डिसेंबर	:- ८) मोलाचे अन्न, ९) हवा भूगोल – २०) माझी जबाबदारी आणि संवेदनशीलता

- जानेवारी** :- १०) वस्त्र
भूगोल - २१) समूह जीवनसाठी व्यवस्थापन,
२२) वाहतूक व संदेश वहन
- फेब्रुवारी** :- ११) पाहू तरी शरीरच्या आत,
भूगोल-२३) नैसर्गिक आपत्ती १२) छोटे आजार,
घरगुती आजार
भूगोल-२४) आपण परिसर धोक्यात आणत आहोत का?

विषय - परिसर अभ्यास - २

- जून** :- शाळापूर्व तयारी
- जुलै** :- १) शिवजन्मापूर्वीचा महाराष्ट्र, २) संताची कामगिरी,
३) मराठा सरदार - भोसल्यांचे कर्तबगार घराणे.
- ऑगस्ट** :- ४) शिवरायांचे बालपण, ५) शिवरायांचे शिक्षण,
६) स्वराज्य स्थापनेची प्रतिज्ञा
- सप्टेंबर** :- ७) स्वराज्याचे तोरण बांधले, ८) स्वकीय शत्रूंचा
बंदोबस्त
- ऑक्टोबर** :- ९) प्रतापगडावरील पराक्रम, १०) शर्हीने खिंड लढविली
- नोव्हेंबर** :- ११) शायिस्तेखानाची फजिती, १२) पुरंदरचा वेढा व तह
- डिसेंबर** :- १३) बादशहाच्या हातावर तुरी दिल्या, १४) गड आला
पण सिंह गेला, १५) एक अपूर्ण सोहळा
- जानेवारी** :- १६) राज्यकारभाराची घडी बसविली, १७) दक्षिणेतील
मोहिम
- फेब्रुवारी** :- १८) शिवरायांची युद्धनिती, १९) रयतेचा राजा
- मार्च** :- २०) स्फुर्तीचा जिवंत झरा

Subject - English

June	:-	Revision, Unit I (Page 1 to 6)
July	:-	Unit I & II (Page 7 to 20), Essay-My Self
August	:-	Unit II (Page 21 to 32), Dialogues at the Market
Sept.	:-	Unit III (Page 33 to 43)
Oct.	:-	Unit III (Page 44 to 47)
Nov.	:-	Unit IV (Page 48 to 57), Essay-Diwali
Dec.	:-	Unit IV & V (Page 58 to 69)
Jun.	:-	Unit V & VI (Page 70 to 80), Story Writing
Feb.	:-	Unit VI (Page 81 to 85)
March	:-	Unit VI (86 to 88)

विषय – कार्यानुभव

जून	:-	वर्गपूर्व तयारी
जुलै	:-	जलसाक्षरता-गाणी, उपक्रम - कवितांचा किंवा गाण्यांचा संग्रह, घोषवाक्ये, म्हणी.
ऑगस्ट	:-	पाण्याचे उपयोग, उपक्रम - १) पाण्यासंबंधी चित्रे काढून प्रदर्शन भरवणे, २) मातीच्या वस्तू बनविणे, ३) राख्या बनविणे.
सप्टेंबर	:-	गणपतीच्या चित्रांचा संग्रह, आंब्याच्या कोर्यांपासून वस्तू बनवणे.
ऑक्टोबर	:-	फुलांच्या माळा, सुविचार लेखन, नैसर्गिक आपत्तीची चित्रे जमवा.
नोव्हेंबर	:-	कागदकाम - फुगा / बेडूक / आकाशकंदिल, मातीचे अलंकार

- डिसेंबर** :- रांगोळी सुशोभन, भिंगरी बनविणे, कापडाचे विविध प्रकारांची माहिती व वहीत चिकटविणे.
- जानेवारी** :- मण्यांच्या माळा, रोपवाटिकेला भेट, कापडाला लेस लावणे
- फेब्रुवारी** :- क्षेत्रभेट देवून माहितीचे संकलन
- मार्च** :- पाण्याचे महत्त्व.

विषय – शारीरिक शिक्षण व आरोग्य

- जून** :- वर्गपूर्व तयारी
- जुलै** :- जागेवर हालचाली उदा. वाकणे, तोल सांभाळणे अडथळा शर्यत, चांगल्या सवयी
- ऑगस्ट** :- जागा बदलून हालचाली उदा. दोरीउड्या, पळणे. अंक म्हणून विविध व्यायाम
- सप्टेंबर** :- ससाहित्य हालचाली (चेंडूचे खेळ) सूर्यनमस्कार, संचलन कवायत.
- ऑक्टोबर** :- तोल सांभाळणे, डिश स्थिती, कोपराचा ताजवा, वैयक्तिक स्वच्छता.
- नोव्हेंबर** :- अॅरोबिक्स, ससाहित्य कवायती, मैदानाची स्वच्छता, आसने
- डिसेंबर** :- पारंपरिक खेळ, (झिम्मा – फुगडी), विना साहित्य कवायत, प्राणायाम
- जानेवारी** :- लघुखेळ, बीन बॅम तयार करणे, चढाओढीचे खेळ.
- फेब्रुवारी** :- विविध शर्यती, पूरक खेळ, मनोरंजक खेळ
- मार्च** :- मैदानाची स्वच्छता, झोपून सायकलिंग

विषय - कला

जून :- विषय परिचय

जुलै :- **चित्र - शिल्प** - रेखांकन - बारीक रेषा, छेदक रेषांची ओळख, रेखाटन व सराव. स्मरणचित्र - परिचय सोप्या वस्तूंचे निरीक्षण व स्मरणाने रेखाटन. नक्षीकाम - रेषा, आकार, पाने, फुले, फुलपाखरे, मासे इ. चा नक्षीकामासाठी वापर. कल्पनाचित्र - पाठ्यपुस्तकातील कविता, कथा जाणून घेणे व चित्र काढणे. मातीशिल्प - मातकामासाठी योग्य माती तयार करणे. घनाकारावर आधारित फळे, वस्तू तयार करणे.

संगीत - बडबडगीत - मानवनिर्मित गोष्टींशी संबंधित कथागीत. (उदा. झुकझुक अगिनगाडी). समूहगीत - 'देशाचे' वर्णन असणारे देशभक्तिपर गीत, पाठ्यपुस्तकातील कविता.

नाट्य - पायभूत हालचाली - संवादाशिवाय दैनंदिन कृती (मूकाभिनय). वाचिक अभिनय / अनुभव कथन - पाठ्यपुस्तकातील पाठांचे आशयानुरूप वाचन.

ऑगस्ट :- **चित्र - शिल्प** - रेखांकन - रेखांकनासाठी विविध माध्यमांचा उपयोग. स्मरणचित्र - घर, वर्ग, मित्र व स्वतः शी संबंधित छोट्या प्रसंगाचे चित्रण. कल्पनाचित्र - काल्पनिक कथा, गोष्टीतील प्रसंगावर चित्र रेखाटन. सुलेखन - अक्षर/अंकांची वळणे जाणून घेणे व सराव करणे. मातीशिल्प - मातकामासाठी योग्य माती तयार करणे.

संगीत – समूहगीत – मागील महिन्यातील देशभक्तिपर गीताचा सराव व निसर्गगीत. नृत्य हालचाली – असंयुक्त हस्तमुद्रा १) पताका, २) त्रिपताका, ३) अर्धपताका

नाट्य – सादरीकरण – काल्पनिक कथा, परिकथा, कविता यांचे सादरीकरण. वर्गनाट्यगृह – मानवी शरीरकृतिद्वारा पडदा उघडणे, बंद करणे कृती.

सप्टेंबर :- चित्र – शिल्प – रेखांकन – गोल, त्रिकोण, चौकोन अशा आकारांचे यांत्रिक साधनांशिवाय रेखांकन, स्मरणचित्र – कुटुंब, शाळा, परिसरातील प्रसंगांची मुक्त रेखाटने.

नक्षीकाम – आवडीच्या बाह्याकारात नक्षीकाम/सजावट. कागदशिल्प – कागद फाडणे, घड्या घालणे, चिकटवणे. सुलेखन – अक्षर वळणांचे गट ठरविणे व लेखन सराव.

संगीत – वादन – चित्र व प्रत्यक्ष स्वरूपात ‘तबला’ वाद्याचा परिचय. नृत्य हालचाली – असंयुक्त हस्तमुद्रा १) कर्तारिमुख २) मयुराख्य

नाट्य – नेपथ्य व तांत्रिक अंगे – परिसरातील विविध व्यवसाय करणाऱ्या व्यक्तींचे निरीक्षण व वर्णन. वाचिका अभिनय/अनुभव कथन – पाठ्यपुस्तकातील कविता, संवाद यांचे आशयानुरूप वाचन.

ऑक्टोबर :- चित्र शिल्प – रेखांकन – गोल, त्रिकोणी, चौकोनी आकारांवर आधारित पाने, फुले, फळे, वस्तूंचे रेखाटन व सराव. स्मरणचित्र – परिसरातील परिचित घटना, दृश्य इत्यादींचे स्मरणाने रेखाटन. मातीशिल्प – गोल, दंडगोल, शंकू इ. घनाकार तयार करणे. अन्य माध्यमाचे शिल्प – परिसरातील निरूपयोगी/निकामी वस्तूंचा संग्रह.

संगीत - नृत्य परिचय - स्थानिक लोकनृत्य उदा. कोळी, शेतकरी इ. परिचय / माहिती. पार्श्वसंगीत -टाळ, खंजिरी इ. वाद्यांतून १ ते १६ आकड्यांपर्यंत तालरचना. हार्मोनियम वाद्याचा परिचय.

नाट्य - वर्गनाट्यगृह - रंगमंच व प्रेक्षागृह निर्मिती, रंगमंचाचे बाजूचे भाग (विंग्ज) तयार करणे, मानवी शरीराकृतीद्वारा. सादरीकरण/एकात्मिक सादरीकरण - एकात्मिक पद्धतीने प्रसंग पाठाचे सादरीकरण

नोव्हेंबर :- सराव समृद्धी

डिसेंबर :- **चित्र-शिल्प** - नक्षीकाम-मुद्रातंत्राचा नक्षीकामासाठी उपयोग. स्मरणचित्र-परिचित सोप्या वस्तूंच्या चित्रणासाठी विविध माध्यमाचा उपयोग. कल्पनाचित्र - पाठ्यपुस्तकातील कवितांवर आधारीत चित्रण. सुलेखन-अक्षर/अंकांचे प्रमाणबद्धतेसह लेखन. कागदशिल्प - कागदाच्या सोप्या वस्तू बनविणे.

संगीत - गायन मूळ स्वरांचे (२-२ स्वर असलेले) २ सोपे अलंकार. स्थानिक लोकनृत्य सादरीकरण.

नाट्य - पायाभूत हालचाली - कुटुंबातील, सुटीमधील लहान प्रसंगाचे सादरीकरण. नेपथ्य व तांत्रिक अंगे - सादरीकरणास उपयुक्त साहित्याची यादी, सूचक साहित्याचे संकलन.

वर्गनाट्यगृह-मानवी शरीर-कृतीद्वारा रंगमंचाचे बाजूचे भाग (विंग्ज) तयार करणे.

जानेवारी :- **चित्र - शिल्प** - नक्षीकाम - रेषा, पाने, फुले, गोल, त्रिकोण यांसारख्या आकारांचे आवडीप्रमाणे नक्षीकाम. सुलेखन- साधन -साहित्य व तंत्राचा लेखनासाठी सराव.

मातीशिल्प- सूचित घनाकारावर आधारित सोप्या फळांचे, वस्तूंचे घनाकार. कागदशिल्प - वस्तूंवर कागदाची सजावट. अन्य माध्यामाचे शिल्प - त्रिमित वस्तूच्या सजावटीसाठी निरूपयोगी वस्तूंचा वापर.

संगीत - लोकगीत - इतर भाषेतील गीत उदा. गरबा गीत नृत्य हालचाली-संयुक्त हस्तमुद्रा १) अंजली २) कपोत ३) पुष्पपुट ४) कर्कट

नाट्य - नेपथ्य व तांत्रिक अंगे - विविध व्यवसायातील व्यक्तींचे पोषाख व राहणीमान निरीक्षण व चर्चा. सादरीकरण/एकात्मिक सादरीकरण - कथेवर आधारित नाट्यांचे गटाने सादरीकरण.

फेब्रुवारी : **चित्र - शिल्प**- सुलेखन- साधन -साहित्य व तंत्राचा लेखनासाठी सराव. कल्पनाचित्र - साहसकथांवर आधारित कल्पनाचित्र रेखाटन व स्वतःचे मत मांडणे. नक्षीकाम-कोलाज तंत्राचा नक्षीकामासाठी उपयोग. अन्य माध्यमाचे शिल्प - निकामी, टाकाऊ वस्तूंपासून नवनिर्मित शिल्पकृती.

संगीत - गायन - ३- ३ स्वरांचे २ सोपे अलंकार. नृत्य - लोकनृत्य सादरीकरण.

नाट्य- वाचिक अभिनय-कल्पना व अनुभवांचे कथन. सादरीकरण / एकात्मिक सादरीकरण-कथा, कविता, पाठाचे एकात्मिक व सामूहिक सादरीकरण.

मार्च : सराव समृद्धी

एप्रिल : सराव समृद्धी